

Behçet Kemal Çağların Ardından

– Ahmet AYZ · 26 Eylül 2023

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR'IN ARDINDAN

Ahmet AYZ

Gaziantep Güneş Gazetesi 26-9–2023

Behçet Kemal Çağlar 1965-1966 yıllarındaki Ankara Radyosunda her Çarşamba günü tam saat 16.00 da şiir ve edebiyat programı sunardı. Ben bu programı dinlemek için,, evimizdeki Nevtron Marka Pille çalışan radyoyu, çalıştığım bağ ve bahçeye götürürdüm.

Bir gün Ahmet Kutsi Tecer'in şiirlerini okuyordu. O ses ve ses tonu hala kulaklarımdadır. Ölümünün ardından kayda değer kalemlerden bir çok kimseler yazı yazmışlardır. Şimdi aşıya onların adlarını ve kaleme aldıkları yazıları alıyorum. İsmet İnönü, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Meli Cevdet Anday, Yaşar Nabi Nayır, Baki Süha Ediboğlu, Adnan Öztrak gibi zat'ı muhteremlerin yazıları aşağıdadır.

«Behçet Kemal Çağlar'm ölümü haberi ağır bir sarsıntı gibi yüreğime çömüştür. İnsanoğlunun dayanamayacağı zannolunan büyük acılara sonunda boyun eğdiğini Behçet Kemal Çağlar'da bir daha tecrübe ettim. Şimdi düşünerek kaybımızın önemini söyleyeceğim:

Behçet Kemal Çağlar, her niteliği ile bir Cumhuriyet evlâdıdır. Teni gençliğin aşkını ve iradesini benimsemiştir. Atatürk'ten ayrıldığıımızdan beri geçen 31 yıl içinde Atatürk'ü ve eserlerini savunmaktan bir gün geri kalmamış olan bir örnektir. Başlı başına bir âlemdi. Politikaya sığmadı. Başına buyruk olarak vatandaşlara, hepimize kutsal bir yeni kuşak anlayışını dile getirdi. Behçet Kemal Çağlar'ı nesiller boyunca dünkü gibi taze olarak hatırlayacağız. Geniş yüreğinin sınırsız devrim aşkının etkilerini benliğimizde duyacağız.

Aziz Behçet Kemal, çağlayarak yaşadın ruhlarımızda senin çağlamanın muzaffer seslerini daima taşıyacağız.»

İsmet İNÖNÜ

«Behçet Kemal Çağlar'ı yitirmekle, Mustafa Kemal devriminin yürekli, inançlı bir eri daha aramızdan ayrıldı. Yaşadığı süre içinde ahlâk örneği olmuştur. Şiirin halka ulaşması yolundaki çabaları da devrimin halka ulaşması çabaları yanında büyük bir değer taşıyor. Böylece şiirimizdeki yeri de, devrimimizdeki yeri de yaşıyacaktır.»

Fazıl Hüsnü Dağlarca

«Behçet Kemal Çağlar adı, bana Atatürk döneminin ilginç bir aşamasını düşündürür. Kazanılan büyük zafere ve cesur devrimlerin başarısına karşın, eski kuşaklar çoğunlukla, ya sessiz durmayı yeğliyorlar, ya

da Osmanlıdan kalma yapmacık ve özsüz bir methiyecilik yolunu tutuyorlardı.

İçinden çıktığı çevreyi çok iyi bilen Atatürk ise, yeni Türkiye'ye gerçek inancın genç kuşaklarda bilinçleneceği kanısındaydı. İşte bu dönemde, genç bir Anadolu çocuğu, Cumhuriyetin ve devrimlerin yaratıcısı Atatürk için alışılmamış bir içtenlikle yazdığı coşkun şiirlerle ortaya atıldı ve kısa zamanda ün kazandı.

Sonra onun Atatürkçülük yolunun çeşitli alanlarında emek harcadığını izledik. Sık sık halkın karşısına çıkmanın kimi çevrelerde yadırgandığını herhalde bile bile, Çağlar, ulusal günlerin kutlanmasında olsun, Halkevlerinde olsun, başkalarının çeşitli nedenlerle boş bırakmayı yeğledikleri bir yeri, kolay konuşma ve kolay yazma yeteneğiyle doldurmakta direnç gösterdi, önemli bir dönemin anısıdır Çağlar.

Melih Cevdet Anday

«Aynı yılda doğmuşuz Behçet Kemalle. Aşağı yukarı aynı yıllarda başladık şiirimizi yayınlamaya. 1933 - 1946 arası ikimiz de devamlı olarak Ankarada bulunduk. O zamanlar pek dar imkânlar içinde Halkevleri çalışmalarına ne coşkunca umutlarla katılmıştık.

Sanat anlayışımız zamanla değişti ama Atatürk devrimlerine ve ilkelerine bağlılık yolunda hep yanyana, ön safta savaştık. Bu saf ne kadar kalabalık ne kadar güçlüydü Ankaranın o destansı günlerinde.

Sonradan türlü ihanetler, nankörlükler, döneklilikler seyrekleştirdi safımızı.

Ama Behçet, her zaman en önde, o ilk günlerin heyecanı içinde, var kuvvetiyle haykırdı ülküsünü, kalabalıkları coşturan o gür sesiyle görev başındaydı hep. Yıllar o ülkünün ateşini söndürememiş, delikanlı enerjisini tüketememişti. Atatürk devrimlerinden bile bile verilen tâvizlerin, kalleşçe ihanetlerin yarattığı korkunç geriye gidişin pek çoğumuzun üzerinde bırakmış olduğu ağır etkiyi, hiç duymamışçasına enerjisini, iyimserliğini korudu sona kadar. Dalların yemyeşil gürbüzlüğü içinde, genç bir çınar gibi dimdik ayaktaydı

Nasıl yıkılıverdi birden? Ne beklenmedik bir devriliş oldu bu! Cumhuriyet Bayramına beş gün kala...

Belki de 10 Kasım'da kürsü kürsü koşarak haykıracağı imanlı konuşmalarının hazırlığı içinde olduğu bir sırada ne hazin bir göçüştür bu!

1936'larda bir gün halkın şairi olarak çıktı ortaya. Halkın şairi olarak kaldı sonuna kadar. Ne sevdiği halka ihanet etti, ne de hayran olduğu Ata'nın yolundan saptı bir santim. Tuttuğu yol da gerçekten halk yoluydu, uygarlık ve insanlık yoluydu. Bütün bu yanlarıyla saygımıza, sevgimize hak kazanır Behçet Kemal.»

Yaşar Nabi Nayır

«Doğan Nadi'ye döktüğümüz göz yaşlan daha kurumadan Behçet Kemal'i de kaybettik... Arka arkaya mersiye yazmak - Tanrının gücüne gitmesin - biz dostları, biz dirsek dirseğe, baş başa çalışan arkadaşları için ne acı ne tahammül edilmez bir kader, ölümün zâlim kıskacına o sıcak, o sevgilerle dolu kalbini kaptırmadan bir gün evvel, Stüdyo'dan çıkıp Radyo'daki odama gelmiş:

– Yarınki konuşmamı yaptım, Kemalettin Kamu ile Necdet Rüştü'den söz ettim, evde dinlersin, fena olmadı, demişti. Ayakta duruyordu. Her zamanki gibi canlı, gözleri pırıl pırıl, yüzü hayat dolu idi. Yine her zamanki gibi sert, güçlü elini uzattı:

– Hadi Allahaismarladık, bir işim var, ben gidiyorum, Pazartesi görüşürüz, dedi.

Halâ elimde elinin sıcaklığı duruyor.

Behçet'in heyecanlarla, sevgilerle, vefalarla dolu bir kalbi vardı. Her işi çabuk tutar, en zor ödevleri keskin ve kıvrak zekâsiyle şaşılacak bir acelecilik içinde tamamlardı. Şairliği de öyleydi. Ölümü de öyle oldu. Bu dünyadan elini ayağını çekmek üzere gittiği hastanedeki yatağında ancak sekiz saat kaldı.

Atatürk ve devrimler şairi idi. Ölümü ile konferans salonları, onbinlerin doldurduğu meydanlar, radyo mikrofonları, okul kürsüleri derin bir öksüzlük içine gömüldüler.

Yürekten konuşur, yürekten severdi, Çağlar, Büyük Atatürk'ün bize bıraktığı canlı bir hatıraydı. Şairliği, çok yönlü kişiliği üzerinde daha sonra, daha geniş yazmak üzere şimdi susuyorum. Kolay değil O'nu toprağa vermeden birşeyler yazmak... dedim ya,

daha sıcaklığı var elimde elinin... »

Baki Süha Ediboğlu

«Behçet Kemal Çağlar, beş yıl önce TRT kurulurken, onun ilk yönetim kurulu üyesi olmuştur. Kısa bir süre sonra da yönetim kurulu başkanlığına seçilmiştir. Bu sıfatları ile TRT'ye hizmetleri büyüktür. Edebiyat âleminde kendisine verilen (Ulusal Şair) vasfını, bü tün bir ömür boyu, adım adım kazanmış bir şairimizdi.

Bahçet Kemal Çağlar milliyetçi idi. Onun şiirlerindeki ulusal gücü, sesi ve ülkücülüğü ilk sezen Atatürk olmuştur.

Behçet Kemal Çağlar hürriyetçi idi. İnsan hak ve hürriyetlerinin savunucusu idi. Milletimizin çağdaş uygarlık düzeyine ulaşması isteği ve hasreti, onu coştururdu. Onun bu özellikleri, bütün şiirlerinde temel yapıyı teşkil etmiştir.

TRT Yönetim Kurulu üyesi ve Başkanı olarak yaptığı hizmetlerde, şahsiyetinin bu nitelikleri her fırsatta belirli olmuştur. İnsanlık ve uygarlık âşığı milli şairimize rahmetler dilerim.»

Cumhuriyet Gazetesi, 27 Ekim 1969

Adnan Öztrak